

LAPUANJOEN VESISTÖALUEEN MONITAVOITEARVIOINNIN TYÖPAJA II

5.11.2013

ASiantuntija-arvioinnissa ja työpajassa II käytetyt arviointiasteikot

1. Tulvahaittojen väheneminen merkittäväällä tulvariskialueella (0-10) ja muualla vesistöissä (-/0/+)

Ei vaikutusta: 0	Ei paranna tulvasuojelutasoa ko. tulvatilanteessa nykytilanteeseen verrattuna.
Pieni: 1	Toimenpiteellä on lievä tulvavahinkoja vähentävä vaikutus ko. tulvatilanteessa. Toimenpiteellä voidaan suojata noin < 10 % vahinkokohteista ko. tulvatilanteessa tai vähentää virtaamaa/vedenkorkeuksia noin < 10 % tarvittavasta määrästä. Toimenpide ei yksinään ole riittävä.
Kohtalainen: 4	Toimenpiteellä on kohtalainen tulvavahinkoja vähentävä vaikutus ko. tulvatilanteessa. Toimenpiteellä voidaan suojata noin 40 % vahinkokohteista ko. tulvatilanteessa tai vähentää virtaamaa/vedenkorkeuksia noin 40 % tarvittavasta määrästä. Toimenpide ei yksinään ole riittävä.
Suuri: 7	Toimenpiteellä on suuri tulvavahinkoja vähentävä vaikutus ko. tulvatilanteessa. Toimenpiteellä voidaan suojata noin 50–70 % vahinkokohteista ko. tulvatilanteessa tai vähentää virtaamaa/vedenkorkeuksia noin 50 % tarvittavasta määrästä. Toimenpide ei yksinään ole riittävä.
Erittäin suuri 10	Toimenpiteellä on erittäin suuri tulvavahinkoja vähentävä vaikutus ko. tulvatilanteessa. Toimenpiteellä voidaan suojata 80–100 % tai vähentää virtaamaa/vedenkorkeuksia sille tasolle, että vahingot voidaan välttää muilla ”nykykäytännön mukaisilla” toimilla.

++	Vähentää merkittävästi tulvariskiä ylä/alapuolisessa vesistössä
+	Vähentää jonkin verran tulvariskiä ylä/alapuolisessa vesistössä
0	Ei vaikutusta tulvariskeihin muualla vesistössä
-	Lisää hieman tulvariskiä ylä/alapuolisessa vesistössä
--	Lisää merkittävästi tulvariskiä ylä/alapuolisessa vesistössä

2. Luontovaikutukset

Suuri ---	Toimenpide aiheuttaa huomattavaa laaja-alaista ja pitkäaikaista/palautumatonta haittaa.
Kohtalainen --	Toimenpide aiheuttaa melko suurta pitkäaikaista haittaa pienellä alueella tai väliaikaista melko suurta haittaa laajalla alueella.
Vähäinen -	Toimenpide aiheuttaa havaittavissa olevaa väliaikaista ja paikallista haittaa.
Ei vaikutusta	Toimenpiteestä ei aiheudu myönteistä tai kielteistä vaikutusta.
Vähäinen +	Toimenpiteellä on lievä positiivinen vaikutus.
Kohtalainen ++	Toimenpiteellä on kohtalaisen suuri positiivinen vaikutus pienellä alueella tai lievä positiivinen vaikutus laajalla alueella.
Suuri +++	Toimenpiteellä on erittäin suuri positiivinen ja laaja-alainen vaikutus.

3. Maatalous ja vesivoimatuotanto

Suuri ---	Toimenpide aiheuttaa huomattavia ja usein toistuvia taloudellisia menetyksiä (maataloudelle tai vesivoimatuotannolle).
Kohtalainen --	Toimenpide aiheuttaa melko suuria taloudellisia menetyksiä harvoin tai pieniä menetyksiä toistuvasti.
Vähäinen -	Toimenpide voi aiheuttaa pieniä taloudellisia menetyksiä harvoin.
Ei vaikutusta	Toimenpiteestä ei aiheudu myönteistä tai kielteistä vaikutusta.
Vähäinen +	Toimenpide voi aiheuttaa pientä taloudellista hyötyä.
Kohtalainen ++	Toimenpide aiheuttaa melko suurta taloudellista hyötyä joinakin vuosina tai jonkin asteista hyötyä toistuvasti.
Suuri +++	Toimenpide aiheuttaa huomattavaa ja pysyvää taloudellista hyötyä (maataloudelle tai vesivoimatuotannolle)

4. MAISEMA JA VIRKISTYSKÄYTTÖ

Suuri ---	Toimenpide vaikuttaa erittäin haitallisesti maisemaan tai virkistyskäyttöön alueella.
Kohtalainen --	Toimenpide näkyy selkeästi maisemassa tai heikentää jonkin verran virkistyskäyttömahdollisuuksia.
Vähäinen -	Hankkeen vaikutus maisemaan tai virkistyskäyttöön on haitallinen ja se on havaittavissa, mutta ei kovin häiritsevästi.
Ei vaikutusta	Vaikutus on niin pientä, että se ei käytännössä aiheuta mitään haittaa tai hyötyä.
Vähäinen +	Hankkeella on havaittavissa oleva myönteinen vaikutus maisemaan tai virkistyskäyttöön
Kohtalainen ++	Hanke vaikuttaa positiivisesti maisemaan ja voi lisätä virkistyskäyttömahdollisuuksia.
Suuri +++	Hankkeella on erittäin suuri positiivinen vaikutus maisemaan ja se lisää virkistyskäyttöä ja -mahdollisuuksia.

5. TOTEUTETTAVUUS

LUOKKA	TEKNINEN	JURIDINEN	TOTEUTTAJA/RAHOITUS
Hyvä = 10	Toimenpiteestä on aikaisempaa kokemusta, ongelmia ei ole ilmennyt	Ei esteitä luvan saannille	Toteuttaja tiedossa, resurssit eivät ongelma
Kohtalainen = 5	Vain vähän kokemusta, haasteita toteutuksessa	Luvan saantiin sisältyy jonkin verran epävarmuutta	Epävarmuutta toteuttajasta tai rahoituksen järjestymisestä
Huono = 0	Erittäin vaativa toimenpide, ei aikaisempaa kokemusta	Luvan saaminen epätodennäköistä, esim. lainsäädäntö	Epäselvyyttä toteuttajasta ja rahoituksen järjestymisen epävarmaa

ARVIOINTIASTEIKKO – RISKIT

LUOKKA	POLIITTISET RISKIT	HYÖTYJEN TOTEUTUMINEN	ODOTTAMATTOMAT HAITAT /HAITTA-ARVIOIDEN EPÄVARMUUS
Suuri = S	Toimenpidettä vastustetaan laajalti ja organisoidusti, konfliktit todennäköisiä	Suuri todennäköisyys, että toimenpide ei tuota arvioitua hyötyä, esim. veden varastoinnin ajoitus, kansalaisten omaehtoinen varautuminen	On todennäköistä, että toimenpiteestä aiheutuu huomattavasti arvioitua suurempaa haittaa
Kohtalainen = K	Osa sidosryhmistä vastustaa/suhtautuu kielteisesti toimenpiteeseen	On mahdollista, että toimenpide ei tuota arvioitua hyötyä	On mahdollista, että toimenpiteestä aiheutuu arvioitua suurempaa haittaa
Pieni/olematon = P	Toimenpiteeseen liittyvät ristiriidat vähäisiä	Hyödyt käytännössä varmoja	Haitta-arvioihin ei liity juurikaan epävarmuutta

YHTEENVETO TOIMENPITEIDEN ARVIOISTA ja ASIANTUNTIJA-ARVIOISTA

Toimenpide	Tulvahaittojen väheneminen eri tulvatilanteissa				Luontovaikutukset				Sosio-ekonomiset vaikutukset			Toteutettavuus			Riskit			Kustannukset	Toteutukseen kuluva aika
	1/50	1/100	1/250	Muut alueet	Vesien tila	Luonnon monimuotoisuus	Kalasto	Muut luontovaik.	Maatalous	Vesivoima	Sosiaaliset	Tekninen	Rahoitus	Juridinen	Hyväksyttävyyt	Hyötyjen saavuttaminen	Odottamattomat haitat		
Käytössä olevat tulvariskien hallinnan keinot ja niiden tehostaminen	5	3	1	+	0	-	-	0	0	0	0	10	9	10	P	K	P	1-2 milj.€ /vuosi	0-6 v.
Lapuan ja Kauhavan pengerrysalueiden käytön muutos ja Lapuan keskustan vahinkokohteiden paikallissuojaaminen (asutuksen suojaus HW 1/50 v)	10	9	7	+/-	++	0	+	0	++	0	--	8	7	6	P	P	P	2 milj.€	0-6 v.
Veden pidättäminen valuma-alueella pienimuotoisilla toimenpiteillä 40 ha	1	0	0	+	+	++	0	+	-	0	+	10	9	9	K	K	P	0,4 milj.€	0-6 v.
Veden pidättäminen valuma-alueella pienimuotoisilla toimenpiteillä 400 ha	4	2	0	+	++	+++	+	++	-	+	++	7	7	7	K	K	P	5-10 milj. €	Yli 12 v.
Lapuan asuinrakennusten ja erityiskohteiden suojaaminen penkereillä tai muilla rakenteilla (esim. Lapuan jätevedenpuhdistamo ja pumppaamot, huoltoasemat, eläinsuojat jne.)	10	10	1	0	++/0	-	0	0	0	0	--	6	5	5	K/S	P	K	8 milj. €	6-12 v.
Kuortaneenjärven säännöstelyn tehostaminen (luusuan perkaaminen, pohjapadon rakentaminen, säännöstelypadon muutokset sekä juoksutusmuutos)	5	3	1	+	-	-	-	0	+	0	0	10	7	8	K	P	P	1 milj. €	0-6 v.
Kuortaneenjärven säännöstelytilavuuden lisääminen ja säännöstelyn tehostaminen (luusuan perkaaminen, pohjapadon rakentaminen sekä säännöstelypadon sekä säännöstelyrajojen oleellinen muutos)	7	4	1	++	---	---	---	---	++	+	---	10	7	5	S	P	S	1-1,5 milj. €	6-12 v.
Nurmonjoen latvajärvien säännöstelyn tehostaminen (luusuoiden ja uomien perkaaminen)	3	1	0	+	--	-	--	0	+	0	-	8	1	3	S	K	K	1 milj. €	0-6 v.
Uusi tekojärvi, Tiisten allas	10	10	7	++	---	---	-/+	0	--	+++	++	8	1	3	S	K	S	yli 30 milj. €	Yli 12 v.
Varpulan tekojärven laajennus ja lisäveden johtaminen Kuortaneenjärvestä	10	7	5	++	---	---	---/0	---	++	+++	-	5	1	3	S	K	S	50 milj.€	Yli 12 v.